

MICROECONOMICS

เศรษฐศาสตร์จุลภาค

เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษาปริญญาตรี-โท-เอก และผู้ที่สนใจ

Written and Prepared By
Watcharee Tricharoenkullpak, Ph.D.

เศรษฐศาสตร์จุลภาค

(Microeconomics)

Copyright by Watcharee©2025. All Rights Reserved.

คำนำ

เศรษฐศาสตร์จุลภาคเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของหน่วยย่อย ไม่ว่าจะเป็นครัวเรือน ผู้บริโภค ผู้ผลิต หรือธุรกิจขนาดเล็ก ตลอดจนตลาดเฉพาะสินค้าและบริการ เพื่อทำความเข้าใจกลไกการกำหนดราคา ปริมาณซื้อขาย และการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือเรื่อง "เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics)" เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านทุกระดับสามารถเข้าถึงและเข้าใจหลักการของเศรษฐศาสตร์จุลภาคได้อย่างชัดเจน โดยเนื้อหาในแต่ละบทเรียงลำดับจากพื้นฐานไปสู่หัวข้อที่ซับซ้อนขึ้น พร้อมตัวอย่างประกอบที่เข้าใจง่าย และมีแบบฝึกหัดท้ายบทเพื่อทดสอบความรู้และฝึกการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์

ผู้เขียนหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นคู่มือที่มีประโยชน์ทั้งสำหรับนักเรียน นักศึกษา ผู้ประกอบการ และผู้สนใจทั่วไป ที่ต้องการนำความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จุลภาคไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงหรือการตัดสินใจทางธุรกิจ เพื่อก้าวสู่ความเข้าใจเศรษฐกิจในระดับลึกและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล

ดร.วัชรวิ ไตรเจริญกุลภักดี (ดร.ฝน)

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	10
ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์จุลภาค	10
บทที่ 1: ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์จุลภาค	14
ความหมายของเศรษฐศาสตร์จุลภาค	14
ขอบเขตและบทบาท	15
ความแตกต่างจากเศรษฐศาสตร์มหภาค	18
ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์	20
บทที่ 2: ความต้องการและอุปสงค์	26
ความหมายของความต้องการและอุปสงค์	26
กฎของอุปสงค์	27
ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์	28
เส้นอุปสงค์	30
การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์	32
บทที่ 3: อุปทานและดุลยภาพตลาด	40

สารบัญ

	หน้า
ความหมายของอุปทาน	40
กฎของอุปทาน	41
ปัจจัยที่มีผลต่ออุปทาน	41
ตารางและเส้นอุปทาน	42
ดุลยภาพตลาดและการเปลี่ยนแปลง	43
บทที่ 4: ความยืดหยุ่นของอุปสงค์และอุปทาน	49
ความหมายและประเภทของความยืดหยุ่น	49
ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ตามราคา	50
ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ตามรายได้	51
ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ไขว้	52
ความยืดหยุ่นของอุปทาน	52
การประยุกต์ใช้ความยืดหยุ่น	53
บทที่ 5: ทฤษฎีผู้บริโภค	59
อรรถประโยชน์ (Utility)	59

สารบัญ

	หน้า
กฎอรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มลดลง	60
เส้นความพึงพอใจเท่ากัน	61
การตัดสินใจซื้อและข้อจำกัดงบประมาณ	61
บทที่ 6: ทฤษฎีผู้ผลิตและต้นทุนการผลิต	68
เป้าหมายของผู้ผลิต	68
ฟังก์ชันการผลิต	69
ผลตอบแทนต่อขนาด	69
ต้นทุนระยะสั้นและระยะยาว	70
รายได้และกำไรของผู้ผลิต	71
บทที่ 7: โครงสร้างตลาด	77
ตลาดแข่งขันสมบูรณ์	77
ตลาดแข่งขันไม่สมบูรณ์	78
ตลาดผูกขาด	78
ตลาดกึ่งแข่งขัน	79

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 8: ตลาดปัจจัยการผลิต	86
ความต้องการปัจจัยการผลิต	86
ตลาดแรงงาน	87
ตลาดทุน	87
ตลาดที่ดิน	88
บทที่ 9: ความล้มเหลวของตลาดและบทบาทของรัฐ	94
สาเหตุของความล้มเหลวของตลาด	94
บทบาทของรัฐในการแก้ปัญหา	95
ภาษีและเงินอุดหนุน	96
กฎระเบียบและนโยบายเศรษฐกิจ	96
บทที่ 10: แนวโน้มเศรษฐกิจศาสตร์จุลภาคในโลกยุคใหม่	103
เศรษฐกิจดิจิทัลและพฤติกรรมผู้บริโภค	103
E-commerce และตลาดออนไลน์	104
การใช้ Big Data ในเศรษฐกิจศาสตร์จุลภาค	105

สารบัญ

	หน้า
ความยั่งยืนและเศรษฐกิจสีเขียว	106
ภาคผนวก	113
คำศัพท์เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics Glossary)	113
บรรณานุกรม	116

inflation debt bankruptcy job economy money unemployment career salary cash
recession pay cuts decline position slump repossession
tax layoffs downturn funds stagnation occupation collapse
depression loans spending wages capital expenses charges cutback work
earnings security costs mortgage rates finances prices redundancy payments
profession business

บทนำ

ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์จุลภาค

เศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากความพยายามของมนุษย์ในการหาคำตอบต่อปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ นั่นคือ จะผลิตอะไร ผลิตอย่างไร และผลิตเพื่อใคร เนื่องจากทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด ขณะที่ความต้องการของมนุษย์นั้นไม่มีที่สิ้นสุด การจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นเรื่องสำคัญ

ยุคดั้งเดิม

การคิดเชิงเศรษฐศาสตร์เริ่มมาตั้งแต่สมัยโบราณ เมื่อผู้คนยังทำเกษตรกรรมเป็นหลัก มนุษย์ต้องเรียนรู้การแลกเปลี่ยนสินค้า (barter system) เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเองต้องการ เช่น ข้าว แลกกับปลา หรือผ้าทอมือ แลกกับเครื่องมือทำฟาร์ม ระบบเช่นนี้ทำให้มนุษย์เริ่มตระหนักถึงคุณค่าและความสัมพันธ์ของสินค้าและบริการ แม้ยังไม่มีทฤษฎีที่เป็นระบบ

ต่อมาเมื่อสังคมซับซ้อนขึ้น เกิดการใช้ เงินตรา เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน และเริ่มมีการค้าขายมากขึ้น นักคิดทางเศรษฐศาสตร์ในยุคแรกๆ เช่น อัดัม สมิท (Adam Smith) ได้วางรากฐานของเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ไว้ โดยในหนังสือ The Wealth of Nations (1776) เขาได้อธิบายถึง “มือที่มองไม่เห็น” (Invisible Hand) หรือกลไกตลาด ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญที่ต่อมากลายเป็นหัวใจของเศรษฐศาสตร์จุลภาค

ยุคคลาสสิกและการพัฒนา

หลังจากอดัม สมิท มีนักเศรษฐศาสตร์หลายคนที่ต่อยอดแนวคิดของเขา เช่น เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ที่เสนอทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) และจอห์น สจ๊วต มิลล์ (John Stuart Mill) ที่อธิบายบทบาทของเสรีภาพและตลาด แนวคิดเหล่านี้ช่วยให้เราเข้าใจเรื่องการผลิต การค้าระหว่างประเทศ และพฤติกรรมผู้บริโภคมากขึ้น

ช่วงศตวรรษที่ 19 เศรษฐศาสตร์เริ่มแตกแขนงออกเป็นเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) และ เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics) โดยจุลภาคมุ่งศึกษา “หน่วยย่อย” ของเศรษฐกิจ

เช่น คริวเรือนและธุรกิจ ตลอดจนการกำหนดราคาสินค้าและบริการในตลาด

ยุคศตวรรษที่ 20

เศรษฐศาสตร์จุลภาคพัฒนาขึ้นมากด้วยการใช้คณิตศาสตร์และกราฟมาวิเคราะห์ เช่น การสร้าง เส้นอุปสงค์ (Demand Curve) และ เส้นอุปทาน (Supply Curve) การวิเคราะห์ความยืดหยุ่น รวมทั้งทฤษฎีผู้บริโภคและผู้ผลิต สิ่งเหล่านี้ทำให้เราสามารถอธิบายพฤติกรรมของตลาดได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น

นักเศรษฐศาสตร์อย่าง อัลเฟรด มาร์แชล (Alfred Marshall) ได้อธิบายหลักการดุลยภาพตลาด (Market Equilibrium) อย่างชัดเจน ทำให้เศรษฐศาสตร์จุลภาคกลายเป็นศาสตร์ที่มีระบบระเบียบและใช้ในการวิเคราะห์นโยบายเศรษฐกิจจริง

ยุคปัจจุบัน

เมื่อโลกเข้าสู่ ยุคโลกาภิวัตน์และดิจิทัล เศรษฐศาสตร์จุลภาคยังคงมีบทบาทสำคัญยิ่ง การเติบโตของ E-commerce และแพลตฟอร์มดิจิทัล ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก